

**UTICAJ PANDEMIJE COVID-19
NA SMANJENJE ZAGAĐENJA
VAZDUHA U SVETU**

Zlatko Halilović

Zagađenje vazduha je u svetu dostiglo takav nivo da do pojedinih gradova i regija sunčevi zraci nisu u mogućnosti da se probiju do tla

Virus korona poslednji je u nizu problema s kojima se stanovnici susreću proteklih meseci.

Iznenadno širenje virusa, usporavanje ekonomije i smanjeno putovanje, koje je nametnuo karantin, stavili su dramatični čep na konstantno zagađivanje vazduha i životne sredine, a pozitivni efekti se mogu primetiti širom sveta.

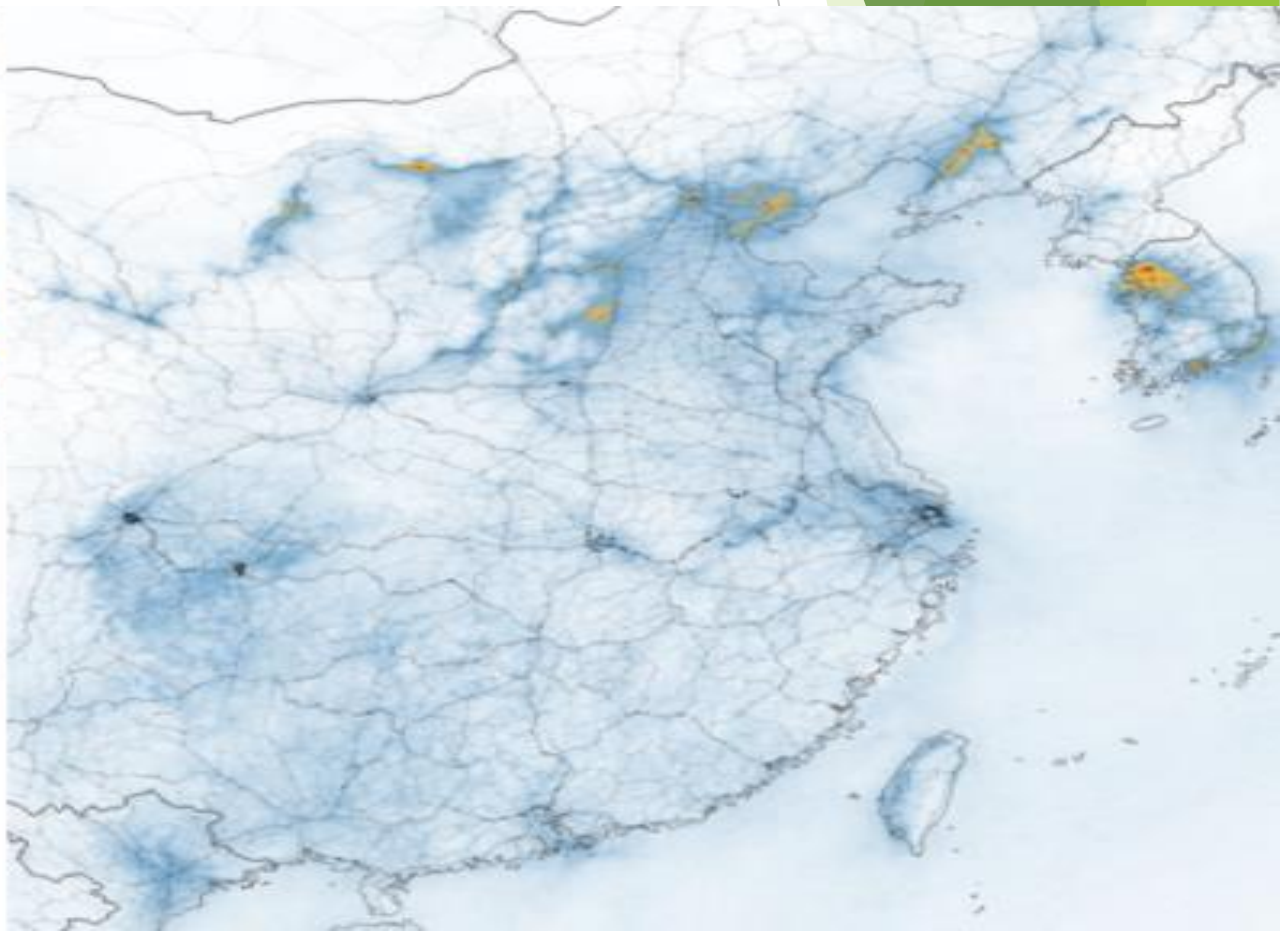
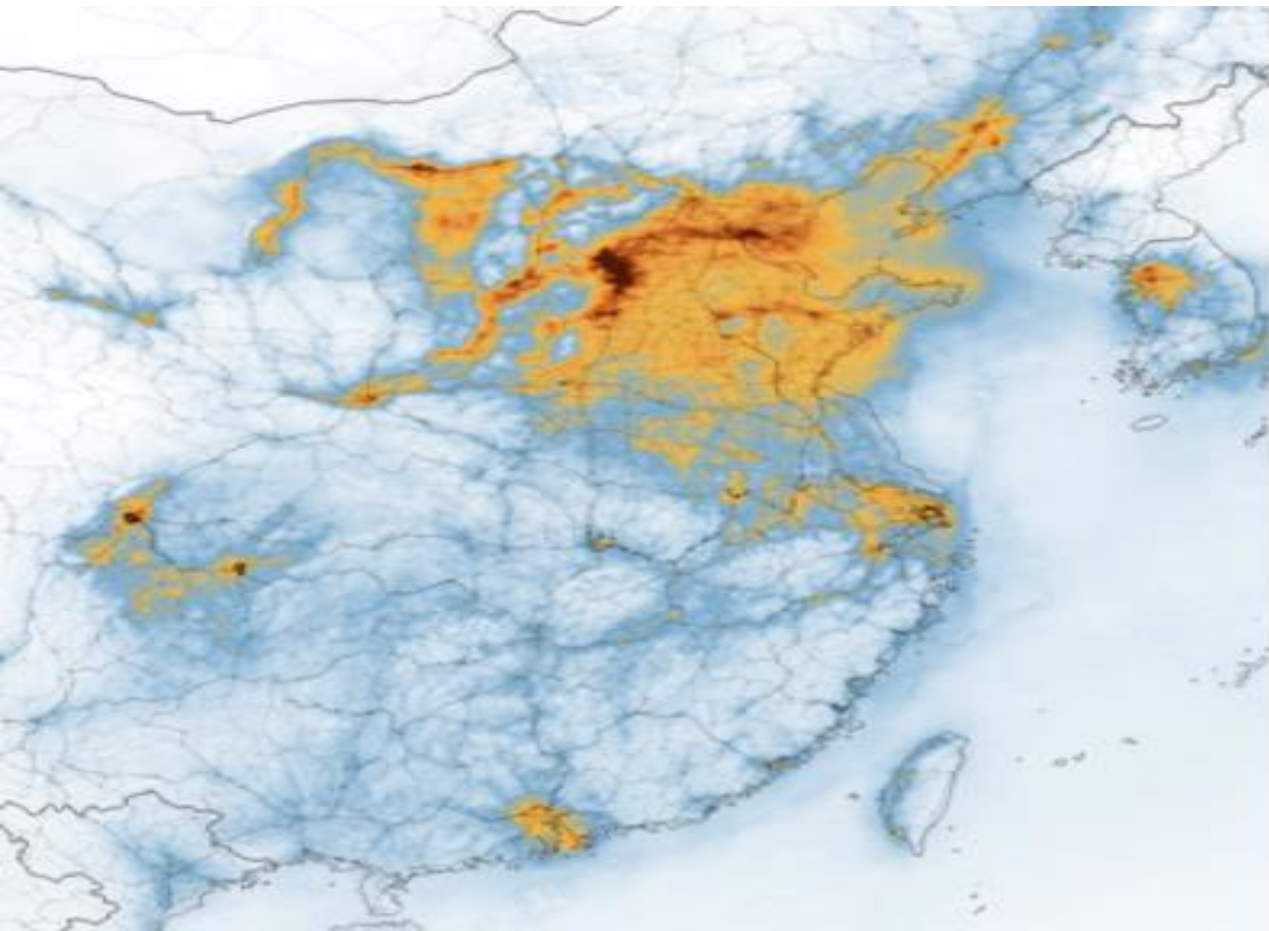
Teško je zamisliti da u toku sverastuće
pandemije postoji jedna svetla tačka.
Međutim, kako su naši gradovi i životi stali,
naše reke i nebo koriste prisustvo bolesti koje
je zaustavilo čovečanstvo, kako bi se oporavili
od ljudskog uticaja.

Kada se čovek skloni, priroda
počinje ponovo da diše.

Blokade državnih granica, zaustavljanje saobraćaja i karantin imali su neočivan uticaj na životnu sredinu. Satelitski snimci dokazali su da je, od kada je uveden karantin u Kini i Italiji zbog virusa korona, u tim zemljama vazduh čistiji.

Prvi primer smanjenog zagađenja vazduha vidljiv je u državi gde je sve počelo, u Kini. Covid-19 prvi put se pojavio u decembru 2019. godine, kada su zbog karantina putevi ostali prazni, jer niko više nije vozio automobile. U Wuhanu lokalno stanovništvo zadržano je što ponovo vidi čisto plavo nebo, jer je njihov grad 90 odsto vremena prekriven smogom. Kod njih je zagađenje toliko da je opasno za zdravlje.

Satelitski snimci koje je NASA napravila pokazali su konstantan pad azot-dioksida (NO₂) na teritoriji Kine, od početka nove godine. NASA tvrdi da je ovaj uticaj delom zbog toga što je ekonomija usporila zbog izbijanja virusa.

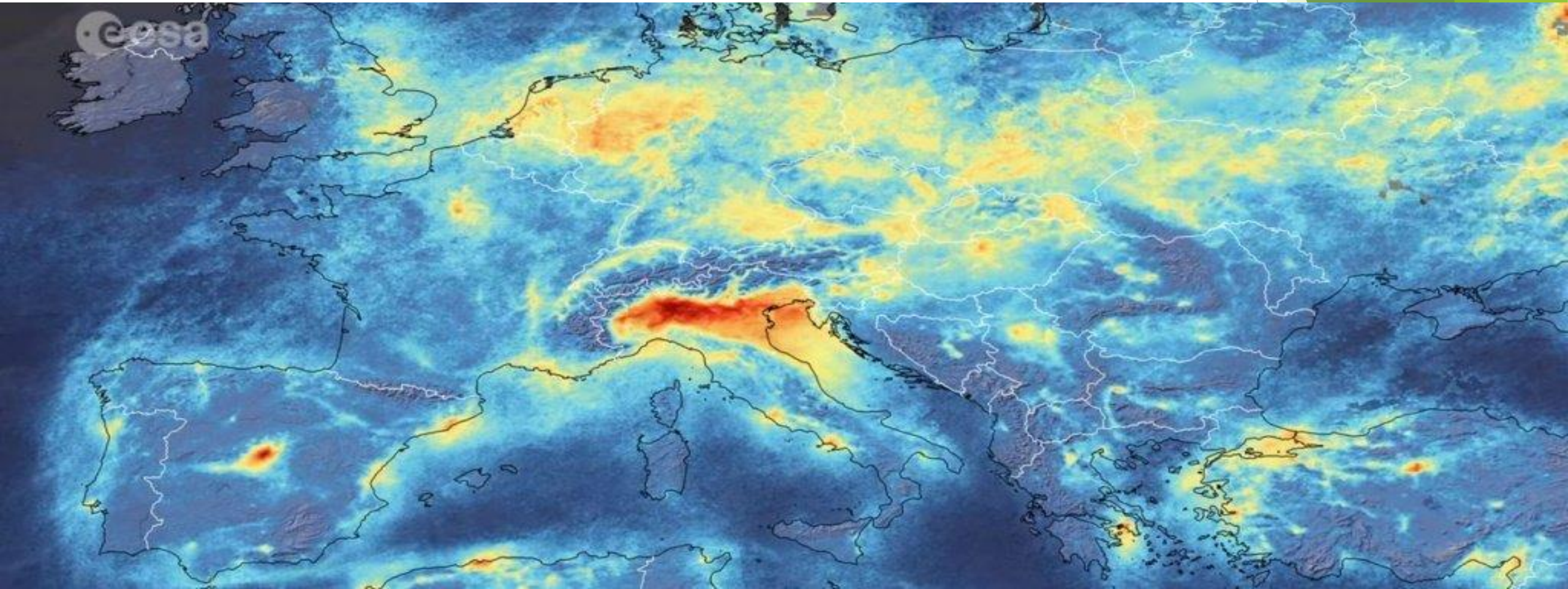

Koncentracija azotnih oksida se u nekim industrijskim centrima spustila čak za polovinu od izbijanja zaraze virusom korona. Zagađenje vazduha ozbiljno slabi dok države zabranjuju kretanje i proizvodnja se gasi u sklopu borbe da se uspori širenje pandemije, a ljudi ostaju kod kuće.

Satelitski podaci koje skupljaju Evropska svemirska agencija, NASA i druge institucije pokazali su dramatično poboljšanje kvaliteta vazduha u poređenju od pre godinu dana i poslednjih nedelja.

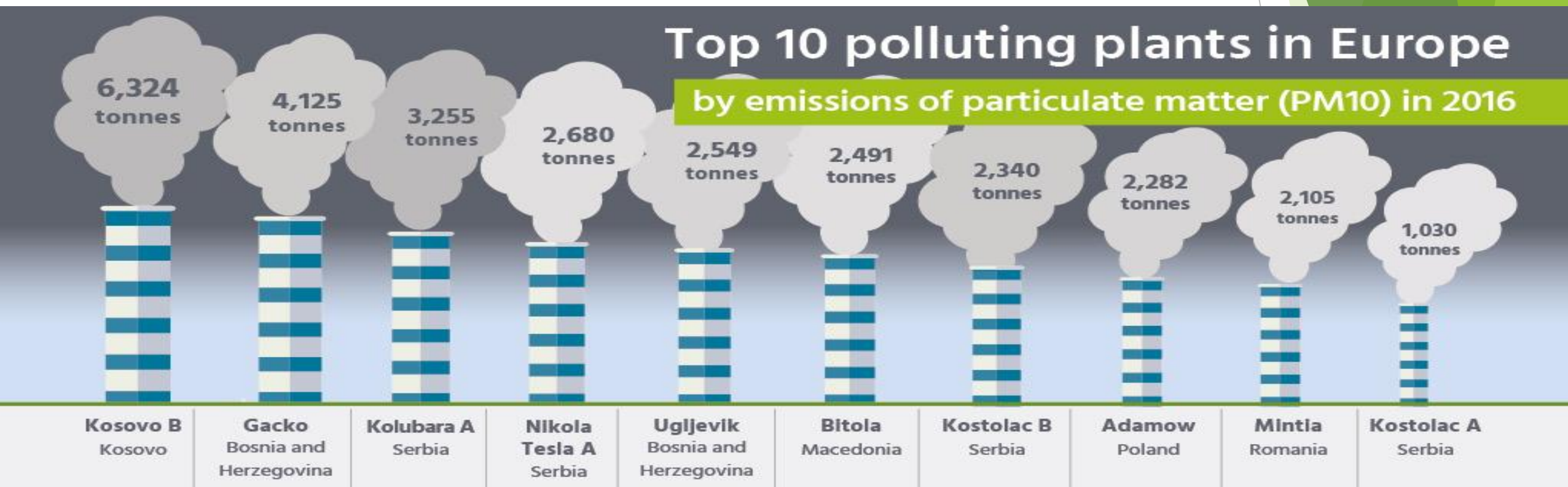
Zagađenje vazduha se snažno smanjuje u najvećem delu razvijenog sveta dok vlasti uvode policijski čas i zatvaraju proizvodnju u pokušaju da se izbore s posledicama pandemije.

Samo nekoliko zemalja u Evropi, poput Švedske i Holandije, nije potpuno stalo, a nebo se raščistilo širom kontinenta. Najveći deo štetnih čestica nastaje od sagorevanja i u industrijskim procesima, tako da je vazduh iznad velikih gradova i područja sa fabrikama i termoelektranama postao mnogo čistiji.

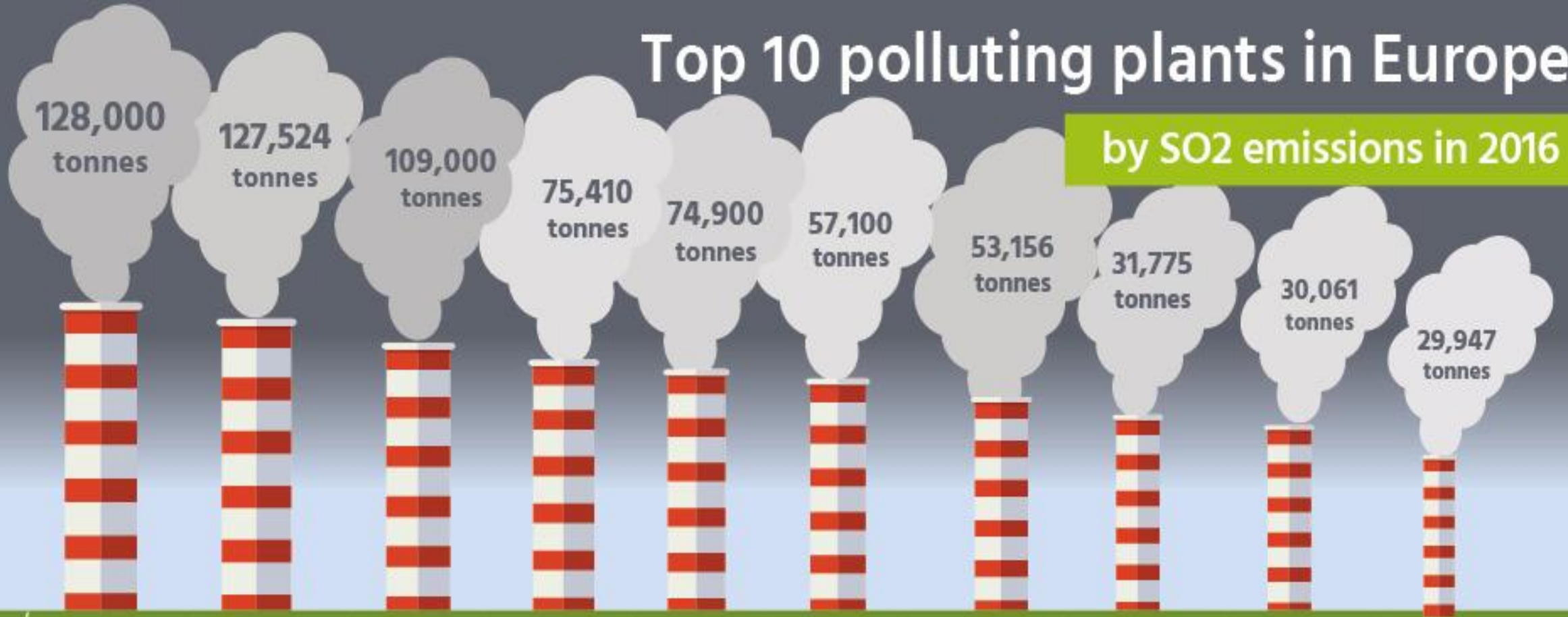
Milano, Pariz i Madrid se posebno ističu. Italija i Španija su dosad najgore pogođene bolešću koju izaziva virus korona. Stoga izmereni pad prisustva azotnih oksida ili NO₂ ne iznenađuje, jer su tamo privreda i saobraćaj na potpunom minimumu da se onemogući da COVID-19 uzme još više maha.

Ispitivanja su još 2016-te pokazala koje termoelektrane imaju najveću emisiju PM10 čestica i SO2 u Evropi, naše termoelektrane na žalost prednjače.

Top 10 polluting plants in Europe

by SO2 emissions in 2016

Kostolac B
Serbia

Ugljevik
Bosnia and
Herzegovina

Nikola
Tesla A
Serbia

Kakanj
Bosnia and
Herzegovina

Kostolac A
Serbia

Nikola
Tesla B
Serbia

Tuzla
Bosnia and
Herzegovina

Bitola
Macedonia

Belchatow
Poland

Maritsa
East 2
Bulgaria

Ipak, zagađenje mora da se smanjuje konstantno, jer će ponovno zahuktavanje posle krize izazvane virusom korona vratiti gasove s efektom staklene bašte na ranije nivoe.

Zagađenje vazduha u Indiji je toliko umanjeno otkad je COVID-19 uslovio zabranu kretanja da ljudi na severu zemlje javljaju kako prvi put u poslednje tri decenije naziru Himalaje, koji su stotinama kilometara daleko.

Stotine izveštaja iz sveta omogućuje nam da nakratko svedočimo obnavljanju prirode.

Prema izveštaju Svetske zdravstvene organizacije, čak 8 miliona ljudi godišnje umre od različitih zagađenja vazduha koja uzrokuju razna oboljenja srca i pluća. Zdravstveni problemi koji nastaju usled povećane koncentracije otrovnih čestica u vazduhu omogućavaju respiratornim infekcijama, poput koronavirusa, da u većoj meri utiču na zdravlje građana u gradovima i urbanim zonama blizu industrijskih postrojenja.

S obzirom na ono što sada znamo, vrlo je verovatno da će oni koji su zaraženi COVID-19, a pritom su izloženi zagađenju vazduha na duži period ili su pušači, proći mnogo gore.

Vežu između virusa koje napadaju respiratorne organe i zagađenja vazduha su pronašli i istraživači sa Stanford Univerziteta. Istraživajući procenu uticaja zagađenja vazduha na stopu smrtnosti kod respiratornih bolesti, izračunali su da je čistiji vazduh mogao sprečiti 1.400 smrti kod dece mlađe od 5 godina i 51.700 smrtnih slučajeva kod osoba starijih od 70 godina.

Zagađenje vazduha ne poznaje granice. Snižavanjem nivoa zagađenja vazduha možemo pomoći u borbi protiv ove i svih budućih pandemija

